

περὶ τῶν ἱστορικῶν μου γνώσεων, διὰ τὴν βεβαιωθῆναι δεξιότητα δι' ἐπιστολῆς μου τὴν γνώμην τοῦ Παπαρρηγοπούλου. Τὴν ἡμέραν ὅμως ἐκείνην ἔτυχε ν' ἀποθάνῃ ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἀτυχοῦς καθηγητοῦ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον παντελῶς ἠγνόουν, ἡ δὲ ἐπιστολὴ μου ἐνεχειρίσθη αὐτῷ ὀλίγον μετὰ τὴν κηδείαν· ἡ στιγμή, ἔννοεῖται, ἦτο ὅλος ἀνάρμοςτος διὰ τὰς τοιούτου εἶδους ἱστορικὰς καὶ φιλολογικὰς ἐξελέξεις, καὶ ὅμως ἐκείνος δὲν ὠκνήσεν νὰ μοὶ ἀπαντήσῃ παρακρήμα, ἐπιβεβαιῶν τὴν εἰκασίαν μου καὶ μετὰ πικρίας ἅμα ἐλέγχων τὴν ἱστορικὴν ἀμάθειαν ἐνίων ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν πολιτευομένων, οἵτινες περιφρονοῦσι τὰς τοιαύτας ἀπαραιτήτους γνώσεις, ὡς ἄχρηστα ἐφόδια.

Ἄλλ' εἰς τὴν οἶκον τοῦ σεμνοῦ καὶ μελιχίου σοφοῦ ἐπέπρωτο νὰ ἐνσκήψῃ ἡ συμφορὰ ῥαγδαία, ἀλγεινὴ, ἀκατάσχετος. Ἦδη πρὸ τοῦ πεφλημένου του υἱοῦ εἶχεν ἀπολέσει μίαν θυγατέρα· ἔπειτα ἀπώλεσεν ἀλληλοδιαδόχως καὶ κατὰ βραχέα διαλείμματα μίαν ἀδελφὴν, ἓνα ἀνεψιόν, τὴν σύζυγον, τὴν μόνην ἀπομείνασαν αὐτῷ φιλόστοργον θυγατέρα καὶ τέλος τὴν ἐξῆσου ἐπιφανῆ κατέγοντα θέσιν ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἐπιστήμῃ περιφλητον ἀδελφόν του, ὅστις προηγήθη ὀλίγας μόνον ἡμέρας αὐτοῦ εἰς τὴν τάφον. Ἡ θύελλα ἀφήσπαζεν ἓνα πρὸς ἓνα τοὺς κλάδους τῆς ἀμικαίας δρυός, ἕως ὅτου ἀνέσπασε πρόρριζα καὶ τὸ στέλεχος. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἀλγεινῶν αὐτῶν δοκιμασιῶν ἓνα μόνον εἶχε παρήγορον σύν-

τροφον, τὴν ἐπιστήμην· ἕως τῆς ἐσχάτης πνοῆς ἔμενον ἀφωτισμένος εἰς τὸ εὐγενὲς αὐτοῦ ἰδανικόν, εἰς τὴν Ἑλλάδα, τῆς ὁποίας ἐξύμνησε τὸ μακροχρόνιον ἀρχαῖον καὶ νέον κλέος διὰ σελίδων γλαφυρῶν, ἐν ταῖς ὁποίαις ἐδιδάχθησαν τὴν φιλοπατρίαν τόσαι γενεαί. Ὀλίγας στιγμὰς πρὸ τοῦ θανάτου του, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ βόγγου τῆς ἐσχάτης ἀγωνίας, ἠκούσθη μεταξὺ τῶν ἄλλων παραληρημάτων του ψιθυρίζων, ὅτι τὰ ὅρια τῆς Ἑλλάδος πρέπει ν' αὐξηθῶσι μέχρι Βαβυλώνας!

Μὲ αὐτὴν τὴν ὀπτασίαν ἔκλεισε τὰ ὄμματα ὁ φιλόπατρις προσβύτης. Ἄγνοῦ καὶ ἀμφιβάλλω κατὰ πόσον τὸ μέλλον ἐπιφυλάσσει τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ εὐσεβοῦς του πόθου, διότι ἡ ψυχρὰ πείρα τῶν τελευταίων χρόνων σκληρῶς περιέκοψε τὰ πτερὰ τῶν ἐθνικῶν οὐεῖρων. Ὅπως δὴποτε ὅμως ἐὰν ἡμέραν τινὰ τὰ δίκαια τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὑπερισχύσωσι καὶ εὐρυνθῶσι τὰ στενὰ ὅρια, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀσφυκτικὰ τώρα τὸ ἔθνος ἡμῶν, οἱ μεταγενέστεροι ἔχουσι καθήκον νὰ μὴ λησμονήσωσι τὰς μεγάλας καὶ πολυτίμους ἐκδουλεύσεις, τὰς ὁποίας προσήνεγκεν ὁ μεταστάς κλεινὸς ἱστορικὸς πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἰδέαν, καὶ ὅταν πανηγυρίζοντες μέγα τι καὶ εὐφρόσυνον γεγονός κοσμήσωσι μὲ δάφνην καὶ τὸ μάρμαρον τοῦ τάφου του, ἐνθ' ἀναπαύεται ἐν τῷ μέσῳ τόσον οἰκείων του, θὰ σκιρτήσωσιν ὑπὸ χαρᾶς τὰ ὅσπ' αὐτοῦ συγγραφῆς τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ ANNINOS

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΥΠΗΡΕΤΗΣ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ANNINOY

Παραστάθεισα τὸ πρῶτον ἐν τῷ Νέῳ Θεάτρῳ Ἀθηνῶν τὴν 28 Ἀπριλίου 1891

[Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 292]

ΣΚΗΝΗ ΙΓ'.

Εὐανθία μόνη.

Εἶχε μούτρα νὰ ἔλθῃ κηῖρα ὁ κύριος Ἀνδρέας;!.. Ἐχεὶ καὶ τὴν ἀναίδειαν νὰ μοὶ γράψῃ!.. Καὶ τί νὰ μοὶ γράψῃ τάχα;!.. Αἶ, καὶ τί ἄλλο βέβαια, παρὰ παράπονα... βρῖσιαις... Μὰ θὰ τοῦ γράψω κ' ἐγὼ!.. Ναί!.. καὶ τώρα μάλιστα, νὰ λάβῃ προτιήτερα αὐτὸς τὸ δικό μου γράμμα!.. Στάσου νὰ σε διορθώσω ἐγώ, κύρ Ἀνδρέα!.. (κάθηται πρὸ τῆς τραπέζης καὶ ἀρτίζει νὰ γράψῃ ἀπαγγέλλουσα τὰς φράσεις.)

«Κύριε,

Ἔμαθα ὅτι ἤλθετε εἰς τὴν κατοικίαν μου καὶ ἐθάρμασα διὰ τὸ θάρρος σας. Ἡ μόνη ἀπάντησις, τὴν ὁποίαν εἶχα νὰ σας δώσω προσωρικῶς καὶ τὴν ὁποίαν σας δίδω τώρα ἐγγράφως, εἶνε ὅτι ἡ πράξις σας ἦτο πρόστυχος καὶ βάνανυσος. Χαίρετε διὰ παντός.

Εὐανθία Γλυκάδη».

(εἰσάγει τὴν ἐπιστολὴν ἐντὸς φακέλλου καὶ γράφει τὴν ἐπιγραφήν): «Πρὸς τὸν κύριον Ἀνδρέαν Θεα-

γένην, δικηγόρον, ὁδὸς Σολωμοῦ ἀριθ. 204. Ἐπειγόν». Πρέπει νὰ τοῦ τὸ στείλω ἀμέσως (κροῖει τὰν κωδωνίσκον) Μαριγῶ!.. Κρίμα ὅπου ἔστειλαν τὸν ἀμαξὶν μου εἰς τῆς κυρίας Παροδαλοῦ...

ΣΚΗΝΗ ΙΔ'.

Μαριγῶ καὶ ἡ ὄνηεῖσα

ΜΑΡΙΓΩ (εἰσιγγομένη)

Μ' ἐφωνάζεστε, κυρία;

ΕΥΑΝΘΙΑ

Ναί... μέσα εἶνε ὁ Νικόλας ὁ μάγειρος;

ΜΑΡΙΓΩ

Ἄχι, κυρία· ἐπῆγεν εἰς τὴν ἀγοράν.

ΕΥΑΝΘΙΑ (κατ' ἰδίαν)

Μὲ ποῖον νὰ τὸ στείλω... Ἄ! (πρὸς τὴν Μαριγῶ). Στείλέ μου αὐτὸν ὅπου ἦλθε διὰ ὑπηρετίας.

ΜΑΡΙΓΩ

Ἄμέσως!

ΣΚΗΝΗ ΙΕ'.

Εὐανθία μόνη

(Ἐγειρομένη καὶ κρατῶσα τὴν ἐπιστολὴν ἀπὸ χεῖρας) Τί θὰ πῆ ἅμα θὰ λάβῃ αὐτὸ!.. Τὸν ἔξυρῶ...

Θά γείνη έξω φρενῶν... Μά ἴσα ἴσα αὐτὸ θέλω
κ' ἐγώ, νά τὸν τσιγαρίσω τὸν κύριον ἀγαπητι-
κὸν τῆς κυρίας Μαυροικίου!

ΣΚΗΝΗ ΙΣΤ'**Συμεὼν καὶ ἡ ὀυθεία**

ΣΥΜΕΩΝ (εἰσερχόμενος ἐκ δεξιῶν ἀνεν σατίου)

Ὅριστε κυρία!... (παρτηριῶν τὴν εἰς χεῖρας
τῆς Εὐανθίας ἐπιστολὴν, κατ' ἰδίαν). Ἄλλο
γράμμα βλέπω!... Μωρ' ἐδῶ μέσα εἶνε ταχυδρο-
μικὸν γραφεῖον!

ΕΥΑΝΘΙΑ

Ἐλα ἐδῶ..., εἶσαι πολὺν καιρὸν εἰς τὰς Ἀθήνας;

ΣΥΜΕΩΝ

Εἶμαι τρεῖς μῆνας.

ΕΥΑΝΘΙΑ

Ὡστε ξεύρεις τοὺς δρόμους;...

ΣΥΜΕΩΝ

Πῶς!... ξεύρω τὸ Μοναστηράκι... τὸ Τζαμί...
τὰ Γύφτικα... τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας...

ΕΥΑΝΘΙΑ

Πάρε αὐτὸ τὸ γράμμα νά τὸ δώσεις ἀμέσως
εἰς τὸν δικηγόρον κύριον Ἀνδρέαν Θεαγένην.

ΣΥΜΕΩΝ

Αὐτὸν ὅπου ἦτον ἐδῶ πρὸ ὀλίγου;... (λαμβάνει
τὴν ἐπιστολὴν συνοφρονούμενος).

ΕΥΑΝΘΙΑ

Τὸν γνωρίζεις;...

ΣΥΜΕΩΝ

Ναί... δηλαδὴ...

ΕΥΑΝΘΙΑ

Ἐχει ἐπάνω τὴν διεύθυνσιν ὅπου κάθεται...
εἶνε ἀνάγκη νά τὸ λάβῃ ἀμέσως... Στάσου!...
νά!... (ἐξάγει ἐκ τοῦ βολαντίου τῆς καὶ δίδει
αὐτῷ ἐν χαρτοτόμοιο). Πάρε κ' ἓνα τάλληρο νά
πιάσῃς ἀμάξι, διὰ νά ὑπάγῃς ταχύτερα.

ΣΥΜΕΩΝ

Μά, κυρία... (διεσπάζω).

ΕΥΑΝΘΙΑ

Πήγαινε!... μὴν ἀργοπορῆς οὔτε στιγμὴν.
Ἀκόμη εἶς' ἐδῶ;

ΣΥΜΕΩΝ

Μά, κυρία... ἤθελα νά σὰς εἶπω...

ΕΥΑΝΘΙΑ

Μοῦ λέγεις ἀργότερα... πήγαινε τώρα ἀμέσως
ἐκεῖ ὅπου σοῦ εἶπα... ὁδὸς Σολωμοῦ ἀριθ. 204.
(Ἡ Εὐανθία ἐξέρχεται διὰ τῆς ἐξ ἀριστερῶν θύ-
ρας ὁ Συμεὼν προχωρεῖ διεσπάζων πρὸς τὴν θύραν
τοῦ βιβλίου καὶ παραμένει ἐκεῖ).

ΣΚΗΝΗ ΙΖ'**Συμεὼν μόνος**

Ἐτελείωσε!... ἐπῆρα πλέον τὸ δίπλωμα τοῦ
παραγγελιοδόχου!... Πάρε αὐτὸ τὸ γράμμα, ὁ
ἓνας ἀπ' ἐδῶ, νά τὸ δώσεις εἰς τὴν κυρίαν! Πάρε
αὐτὸ τὸ γράμμα, ἡ ἄλλη ἀπ' ἐκεῖ, νά τὸ δώσεις
εἰς τὸν κύριον!... Καὶ δός του μπαξίσις!... Μά δὲν
μοῦ λέγετε, στὸ Θεό σας, διὰ ποῖον μ' ἐπῆρατε;...
(κτυτάζων τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἐπιστολῆς) Κ' ἔχει
καὶ μία ἀνορθογραφία καὶ αὐτὴ κακοχρονολογία!

Τὸ ὁδὸς τὸ ἔχει μὲ ψιλὴ... τὰ πνεύματα εἶνε ἀνα-
κατωμένα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι!... συμμαθηταὶ τοῦ
δημάρχου θά ἦσαν καὶ οἱ δύο τους!... (μὲ παρά-
πορον καὶ ἀγανάκτησιν) Ἰδοὺ ὅπου ὕστερα ἀπὸ
δεκατεσσάρων ἐτῶν, ἐννέα μηνῶν καὶ εικοσιτριῶν
ἡμερῶν ὑπηρεσίαν εὔρηκα σήμερα προαγωγὴν!...
Ὡ ποῦ ν' ἀνοίξῃ ἡ γῆ καὶ νά καταπῆ τὸν δι-
δάσκαλον τῆς ὀρθογραφίας τοῦ δημάρχου Παρα-
καμυπιῶν! (κρούτει τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸ θυλά-
κιόν του).

ΣΚΗΝΗ ΙΗ'**Μαριγῶ καὶ ὁ ὀυθείς.**

ΜΑΡΙΓῶ (εἰσερχόμενὸν κατ' ἰδίαν).

Ὅλο φοῦρα εἶνε ἡ κυρία μου καὶ πολὺ λυ-
πημένη. (βλέπονσα αἶφνης τὸν Συμεὼν). Μπά!...
ἐδῶ εἶσαι σύ; αἶ τί σὲ ἤθελε ἡ κυρά;

ΣΥΜΕΩΝ

Μὲ ἤθελε γιὰ κᾄτι πράγματα, ὅπου ἐγὼ δὲν
τὰ γουστάρω διόλου.

ΜΑΡΙΓῶ

Τί!... τί!... τ' εἶν' αὐτὰ ὅπου λές;

ΣΥΜΕΩΝ

Δὲν μοῦ λές στὸ Θεό σου, δαιμονισμένοι εἶν'
αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ὅπου εἶν' ἐδῶ μέσα; Γιὰ γοχη-
ματοκομιστῆς ἦλθα ἐδῶ πέρα ἐγώ;

ΜΑΡΙΓῶ (μετ' ἀπορίας)

Δὲν σὲ καταλαβαίνω τί λές.

ΣΥΜΕΩΝ

Τώρα σὲ κάμνω καὶ καταλαβαίνεις. (προχω-
ρεῖ μὲ ἐμφαντικὸν ἦθος καὶ τὴν ἀρπάζει ἐκ τῆς
χεῖρός.) Ἀκουσ' ἐδῶ!... Παρ' αὐτὸ τὸ γράμμα
νά τὸ δώσεις εἰς τὴν κυρίαν σου... (ἐξάγει καὶ
ἐγχειρίζεται αὐτὴ τὴν μίαν ἐπιστολὴν)... εἶνε ἐκ μέ-
ρους τοῦ δικηγόρου, τοῦ κυρίου Ἀνδρέα... Πάρε
καὶ αὐτὸ τὸ τάλληρο διὰ τὸν κόπον σου... (δίδει
αὐτῇ καὶ ἐν τάλληρον) Καὶ προσοχὴ νά μὴ τὸ
μάθῃ ἡ Μαριγῶ διόλου...

ΜΑΡΙΓῶ (ἐκπλησσομένη)

Μπά!... ἐσὲ λοιπὸν σοῦ ἔδωκε τὸ γράμμα ὁ
κύριος Ἀνδρέας!... καὶ κρυφὰ ἀπὸ ἐμεῖ!... μωρὲ
τὸ μουσαφίρη!

ΣΥΜΕΩΝ (ἐξάγει καὶ ἐγχειρίζεται πρὸς αὐτὴν καὶ
τὴν ἕτερον ἐπιστολὴν).

Πάρε τώρα καὶ αὐτὸ τὸ ἄλλο γράμμα τῆς
κυρίας... καὶ νά τὸ δώσεις εἰς τὸν κύριον Ἀνδρέαν,
(ἐγχειρίζεται αὐτὴ καὶ τὸ ἕτερον τάλληρον). Νά κι'
αὐτὸ τὸ τάλληρον διὰ νά πάρῃς ἀμάξι, τραμβάϊ,
νεκροφόρα, ὅ,τι θέλεις...

ΜΑΡΙΓῶ

Ὡστε λοιπὸν τοῦ ἔγραφε καὶ ἡ κυρία μου!...

ΣΥΜΕΩΝ

Καὶ τώρα ὁ ταχυδρομικὸς σάκος ἄδειασε...
ἡ δικηνομὴ ἐτελείωσε!... Συχωρετὲ με καὶ ὁ Θεὸς
συχωρεσ' σὰς. (κινεῖται ὅπως ἐξέλιθη).

ΜΑΡΙΓῶ (ἀναγατιζόμενα αὐτὸν)

Στάσου δά!... γιατί φεύγεις;

ΣΥΜΕΩΝ

Μωρ' ἄφρησέ με, χριστιανὴ μου!... ἄφρησέ με

νά πάω εις τήν κακομοιριά μου!... Έστοχασθή-
κατε πώς, γιατί ένας άνθρωπος εύρέθηκε μιὰ φορά
σέ δυστυχία, εξ αιτίας μιὰς ανορθογραφίας, είνε
ικανός νά χωθῆ μέσα σέ τέτοια άνωμαλα ρήμα-
τα ;... (προχωρεῖ και πάλιν ὅπως εξέλιθη, απαλ-
λασσομένοσ τῶν χειρῶν της).

ΜΑΡΙΓΩ

Στάσου, καυμένη !... μήν εἰσαι τόσο γρουσου-
ζης και δέν τῶκαμε κανείς με τέτοιον σκοπό !..

ΣΥΜΕΩΝ

Ξεφρότωνέ με, αδελφέ !... Ξορκισμένοι νά'τθε
ὄλοι με τόν άπήγανον !... Καλλίτερα νά με τρώε
ἡ κατσαρίδες ἐκεῖ κάτω στό Χάνι, παρά νά μείνω
και νά σᾶς κάνω τόν διαγγελέα !... (ἐξέρχεται
μετά θυμοῦ διά τῆς εις τὸ βάθος θύρας).

ΣΚΗΝΗ ΙΘ'.

Μαριγῶ μόνη.

(Κραίονσα από τῆς θύρας). Κύρ Συμεών !...
κύρ Συμεών !... Πάει... ἔφυγε !.. τί θεοπάλαθος !..
Μά νά σοῦ πῶ, εἶχε και λίγο δίκην ὁ φουκαράς,
νά βρεθῆ μέσα σέ ὄλο αυτό τὸ ταβατοῦρι !...
(κωτάζουσα τὰς εις τὰς χειράς της ἐπιστολίς).
Και τώρα τί νά τὰ κάμω αυτά ; Πρῶτα άπ' ὄλα
ἄς τὰ ξεχωρίσω... φωτιά τὸ ένα, φωτιά τὸ ἄλλο,
ἄν σμίξουν, μποροῦν ν' ανάψουν και νά κορώσουν.
(Τοποθετεῖ χωριστά ἕκαστον εις τὰ δύο θυλάκια
τῆς ποδιάς της). Νά τὰ δώσω ;... (συνλογίζεται)
Θά σκεφθῶ ! ἄφησε νά ιδῶ πῶς θά πάνε τὰ πράγ-
ματα... Νά μή ξεχνάμε δά πῶς ἡ κυρά μου μοῦ
ὑποσχέθηκε νά μοῦ χαρίσῃ ένα μικρὸ ποσόν διά
τὴν προικὰ μου τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου της με τόν
κύριον Ἄνδρέαν !... Τόσον και τόσον δέν ἔχω
καμμίαν εὐθύνην, ἀφοῦ δέν μοῦ τὰ ἔδωσαν ἐμέ...

ΣΚΗΝΗ Κ'.

Ἄνδρέας και ἡ ἠθοεῖα.

ΑΝΔΡΕΑΣ (εἰσερχόμενος μετ' ἀνησυχίας και
σαστολήσ).

Μαριγῶ !..

ΜΑΡΙΓΩ

Μπά !.. ὁ κύριος Ἄνδρέας ! (κατ' ἰδίαν) ἔρχισε
νά τριγυρίζῃ ὁ φίλος !..

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ἦλθεν ἡ κυρία σου ;

ΜΑΡΙΓΩ

Μάλιστα, εἶνε εις τὸ δωμάτιόν της.

ΑΝΔΡΕΑΣ (μετὰ πολλῶν ἐνδιαμέροτος)

Και δέν μοῦ λέγεις, πῶς εἶνε, αἶ ;.. σοῦ ἐφάνη
λυπημένη ;.. δυσαρεστημένη ;

ΜΑΡΙΓΩ

Λυπημένη λέει !.. σοῦ κάνει πονόκαρδο !.. Μοῦ
ἐφάνηκε μάλιστα ἐδῶ και λίγη ὥρα πῶς τὴν εἶδα
νά κλαίῃ εις τὸ δωμάτιόν της...

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ἔτσι αἶ ;.. νά κλαίῃ ;.. (ποιεῖ μορφασμὸν
δυσαρεσκείας, ἔηροβήγει και περιφέρεται ἐπὶ τῆς
σκηνῆς). Μαριγῶ !.. πήγαινε νά τῆς εἶπῃ παρα-
καλῶ ὅτι ἐπιθυμῶ νά τὴν ιδῶ μιὰ στιγμῆ... δύο
λόγια, πές της, ἔχω νά τῆς εἶπῶ μοναχά...

ΜΑΡΙΓΩ

Ἄμέσως (κατ' ἰδίαν ἐνῶ ἀπέφχεται). Αὐτὸς τὰ
ἔφριξε τ' ἄρματα. Νά ιδούμε και ἡ ἄλλη τώρα.
(ἐξέρχεται ἐξ ἀριστερῶν).

Ἄνδρέας μόνος.

Ἐκλαιε λοιπόν, αἶ ;.. θά ἔλαβε τὸ γράμμα
μου χωρὶς ἄλλο !.. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ἦτο
κομματάκι τραχῦ.. πολὺ τραχῦ !.. Νά τὴν εἶπῶ
ἀναίσχυντον !.. τί διάβολο πολὺ ἦτον !.. Ἄλλὰ
πάλιν... ποῖος τῆς εἶπε νά κάμῃ ἐκεῖνα ὅπου ἔ-
καμε ;.. Μπά !.. τῆς ἔξιζε.. Ναί !.. τῆς ἔξιζε..

ΣΚΗΝΗ ΚΑ'.

Εὐανθία και ὁ ἠθοεῖς

ΕΥΑΝΘΙΑ (εἰσερχομένη κατ' ἰδίαν).

Θά ἔλαβε τὸ γράμμα μου και θά τόν ἔκαψε !...
ἦτο ἀληθῶς πολὺ ὕβριστικόν, μὰ ποιὸς τοῦ
πταίει !... (πρὸς τὸν Ἄνδρέαν) Κύριε...

ΑΝΔΡΕΑΣ

Κυρία...

ΕΥΑΝΘΙΑ

Τί με θέλετε ὁποῦ μ' ἐξήτήσατε ;

ΑΝΔΡΕΑΣ

Τί σᾶς θέλω ;.. τίποτε.

ΕΥΑΝΘΙΑ

Τότε ἦτο πολὺ περιττόν νά ἔλθετε.

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ἦχι, κυρία, δέν ἦτο διόλου περιττόν !...
Ἦλθα νά μάθω εἰδήσεις περὶ τοῦ κυρίου Περι-
κλῆ... τοῦ φίλου σας κυρίου Περικλῆ (τονίζων
εἰρωνικῶς τὰς λέξεις).

ΕΥΑΝΘΙΑ

Ἦχι, αδελφέ !... ξεφορτώσου με, σέ παρα-
καλῶ !... Τί με σκοτίζεις ἀπὸ τὰ χθές με τόν
Περικλῆ και με τὸν Φασουλῆ ;... Ἐπι τέλους
μάθε, κύριε, ὅτι ὁ Περικλῆς εἶνε ὁ ἀρραβωνια-
στικός τῆς Χαρικλείας, τῆς πρώτης μου ἐξαδέλ-
φης

ΑΝΔΡΕΑΣ (μετ' ἐκπλήξεως)

Μπά ! ἀλήθεια ;... Σοῦ ὀρκίζομαι, Εὐανθία,
ὅτι δέν τὸ ἔξευρα αυτό τὸ πράγμα... Ἄν τὸ
ἐγνώριζα, βεβαίως δέν θά σοῦ ἀπέτεινα τὴν ἀ-
προεπῆ ἐκείνην λέξιν.

ΕΥΑΝΘΙΑ

Δέν εἰξέρω ποῖαν λέξιν ἐννοεῖς... ἀλλὰ βε-
βαίως ἡ χθεσινῆ διαγωγή σας, κύριε, ἦτο πολὺ
ἀπρεπής.

ΑΝΔΡΕΑΣ (κατ' ἰδίαν)

Δέν θά ἔλαβε λοιπόν τὸ γράμμα μου !... (πρὸς
τὴν Εὐανθία) Τὸ ὁμολογῶ, ἀλλὰ πρέπει και σύ,
Εὐανθία, νά ὁμολογήσῃς ὅτι ἦτο παραπολὺ τολ-
μηρὸν νά σέ συνοδεύσῃ αυτός ὁ κύριος μέχρι τῆς
κατοικίας σου...

ΕΥΑΝΘΙΑ

Ποῖος νά με συνοδεύσῃ ;

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ὁ Περικλῆς.

ΕΥΑΝΘΙΑ

Ἔχετε πολὺ ἐσφαλμένους πληροφόρους.

ΑΝΔΡΕΑΣ

Πῶς! ἀρνείσαι ὅτι σὲ συνώδευσεν ἐντὸς τῆς ἀμάξης σου ἕνας ἀξιωματικός;

ΕΥΑΝΘΙΑ

Δὲν τὸ ἀρνοῦμαι διόλου· ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἀξιωματικός ἦτο ὁ θεὸς μου, ὁ ταγματάρχης.

ΑΝΔΡΕΑΣ (μετ' εὐφροσύνης ἐκπλήξεως).

Μπᾶ!...

ΕΥΑΝΘΙΑ

Μάλιστα, ὁ ταγματάρχης κύριος Στέφος, ὁ ὁποῖος ἤλθε προχθὲς ἀπὸ τὴν Ἄρταν.

ΑΝΔΡΕΑΣ

Αἴ!... μὰ τότε λοιπὸν εἶμαι ἀξιωματικός... εἶμαι ἀνόητος!... (κατ' ἰδίαν). ὦ! θὰ ἐδίδα κᾶτι τι νὰ ἠμποροῦσα νὰ πάρω ὀπίσω τὸ γράμμα μου... Ὅπως δὴποτε ὅμως, Εὐανθία, καὶ ἂν παρεφέρθην, σὺ δὲν ἔπρεπε ποσῶς ν' ἀμφιβάλλης περὶ τῆς ἀγάπης μου.

ΕΥΑΝΘΙΑ (μετὰ πείσματος).

ὦ! τὴν ἀγάπην σας, παρακαλῶ νὰ τὴν κρατήσετε... καὶ νὰ τὴν ἀφιερῶσατε ὁλόκληρον εἰς τὴν κυρίαν Μαυρικίου...

ΑΝΔΡΕΑΣ (μετ' ἐκπλήξεως)

Εἰς ποίαν; εἰς τὴν κυρίαν Μαυρικίου;

ΕΥΑΝΘΙΑ

Μάλιστα, εἰς αὐτήν, ἡ ὁποία σὰς περιμένει ἀνυπομόνως εἰς τὰς συνεντεύξεις σας!

ΑΝΔΡΕΑΣ (γελῶν)

Μήπως μοῦ ἔπρεπε ἐδῶ τὸ γράμμα της, ὅπου ἐζητοῦσα ἀπὸ τὰ χθές;

ΕΥΑΝΘΙΑ

Ἐδῶ μάλιστα καὶ ἀπ' αὐτὸ ἔμαθα τὰ ἔρωτικά σας κατορθώματα.

ΑΝΔΡΕΑΣ

Τὰ ἐρωτικά μου κατορθώματα!... (γελῶν) Χά!... χά!... χά!... Μὰ αὐτὴ ἡ κυρία Μαυρικίου εἶνε μία γρη῏ ἐβδομη῏τα πέντε χρονῶν, ἡ ὁποία ἔχει μίαν δίκην, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ὑπερασπίζομαι δωρεάν!...

ΕΥΑΝΘΙΑ

Πῶς!... (μετ' ἐκπλήξεως) Ἀλήθεια;...

ΑΝΔΡΕΑΣ

Κάθηται εἰς τὴν Πλάκα... ὁδὸς Ἀδριανού... ἠμπορεῖς νὰ πληροπορηθῆς ὅποτε θέλεις...

ΕΥΑΝΘΙΑ (συγκεκλιμένη)

Αἴ! μὰ τότε λοιπὸν... ὁμολογῶ ὅτι ἔσφαλα... καὶ ἂν καμμία φράσις πολὺ βαρεῖα καὶ προσβλητικὴ μου διέφυγεν ἐπάνω εἰς τὴν ἑξαψίν μου... σοῦ ζητῶ συγγνώμην.

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ὅχι, Εὐανθία, ὄχι· καμμία φράσις προσβλητικὴ δὲν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ χεῖρά σου... Μ' ἔκαμες νὰ ὑποφέρω, αὐτὸ καί· ἀλλὰ τὸ σφάλμα ἦτο ἰδικόν μου.

ΕΥΑΝΘΙΑ (κατ' ἰδίαν).

Τότε λοιπὸν δὲν ἔλαβε τὴν ἐπιστολήν μου!... ὦ! νὰ ἦτο τρόπος νὰ τὴν ἔπερνα ὀπίσω!

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ἵπέφερα πολὺ... ἔφθασα μέχρι τῆς ιδέας τῆς αὐτοκτονίας... καὶ ἰδοὺ διὰ νὰ πιστεύσης... (ἐξέρχεται ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ θυλακίου τοῦ ἐνδύματος του καὶ δεικνύει αὐτῇ βρόδον).

ΕΥΑΝΘΙΑ (ὁρμῶσα πρὸς αὐτὸν μετὰ παραφορᾶς)

Μή, δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, Ἀνδρέα!... Ἐγὼ μόνη εἶμαι ἡ ἔνοχος... Δόσε μου τὸ ὄπλον, σὲ παρακαλῶ... (τὸ ἀρπάζει ἐκ τῶν ρειφῶν του καὶ τὸ ἀποθέτει ἐπὶ τῆς τραπέζης).

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ὅχι, ὁ πταιστής εἶμαι ἐγὼ, καὶ ἐγὼ πρέπει νὰ σοῦ ζητήσω συγχώρησιν!

ΕΥΑΝΘΙΑ

Ὅχι, Ἀνδρέα... ἐγὼ ἔσφαλα.

ΑΝΔΡΕΑΣ

Τότε ἂς συγχωρηθῶμεν ἀμοιβαίως! (ἀνοίγει τὰς ἀγκάλας του καὶ ἡ Εὐανθία ρίπτεται εἰς αὐτὰς μετὰ παραφορᾶς).

ΕΥΑΝΘΙΑ

Ἀνδρέα!

ΑΝΔΡΕΑΣ

Εὐανθία! (περιπτύσσονται καὶ ἀσπάζονται ἀλλήλους).

ΣΚΗΝΗ ΚΒ'.

Συμεῶν καὶ οἱ ἠθόντες.

ΣΥΜΕΩΝ (εἰσερχόμενος ἀπαρατήρητος ἐκ τῆς εἰς τὸ βάθος θέρας, κατ' ἦν ἀκριβῶς στιγμὴν ἐναγκαλιζονται οἱ ἀνωτέρω, μένει ἐμβρόντητος).

Ὅ!... μέσ' στὸ Χριστὸς ἀνέστη ἔτυχα!... (ἀποστρέφων τὸ πρόσωπον ὡσεὶ σκανδαλιζόμενος προχωρεῖ πρὸς τοὺς δύο ἐνηγκαλισμένους εἰσέτι). Μὲ τὸ μπαρντόν, ὅπου σὰς διακόπτω ἀπὸ τὴν κουβέντα σας... ἕνα σάλι ἄφησα ἐδῶ μέσα... (ὁ Ἀνδρέας καὶ ἡ Εὐανθία ἀποχωρίζονται ἅμα ὡς βλέπονσιν αὐτόν).

ΑΝΔΡΕΑΣ (κατ' ἰδίαν)

Ἄ! ἐκεῖνος ὅπου τοῦ ἔδωσα τὸ γράμμα!...

ΕΥΑΝΘΙΑ (κατ' ἰδίαν καὶ σηκῶν ταυταχρόνως)

Ὁ ὑπηρέτης, μὲ τὸν ὁποῖον ἔστειλα τὸ γράμμα μου!... Πρέπει νὰ τοῦ τὸ πάρω ὀπίσω.

ΑΝΔΡΕΑΣ (κατ' ἰδίαν)

Εἶνε ἀνάγκη νὰ τοῦ τὸ πάρω ὀπίσω πρὶν τὸ δῶσῃ...

ΕΥΑΝΘΙΑ (πρὸς τὸν Συμεῶν)

Νὰ σοῦ εἰπῶ μιὰ στιγμὴ!... (πρὸς τὸν Ἀνδρέαν) Μὲ συγχωρεῖς, Ἀνδρέα! ἔχω κᾶτι νὰ τοῦ εἰπῶ ἰδιαιτέρως (λαμβάνει τὸν Συμεῶν ἐκ τῆς ρειφῶς καὶ τὸν σῖρει πρὸς ἑαυτήν).

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ὅχι, Εὐανθία. Ἄφησε μιὰ στιγμὴ· ἔχει κᾶτι νὰ μοῦ εἰπῇ ἰδιαιτέρως; (τὸν λαμβάνει ἐκ τῆς ἑτέρας ρειφῶς καὶ τὸν σῖρει πρὸς τὸ μέρος του).

ΕΥΑΝΘΙΑ

Ἀνδρέα, σὲ παρακαλῶ, εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη!... (τὸν σῖρει πρὸς τὸ μέρος της).

ΑΝΔΡΕΑΣ

Μὰ σοῦ εἶπα, Εὐανθία, ὅτι πρέπει ἐγὼ νὰ τοῦ ὁμιλήσω προτῆτερα. (τὸν σῖρει πρὸς τὸ μέρος του).

ΣΥΜΕΩΝ (ὅστις καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς ἀνωτέρω σκηνῆς παρατηρεῖ μετ' ἐκπλήξεως καὶ δυσφορίας ἐναλλὰξ ἕκαστον τῶν συνόρων αὐτῶν, ἀποσπᾶται τέλος ἐκ τῶν χειρῶν τῶν μετ' ἀδημορίας)

Αἶ, αἶ!...ξεφορτωθήτε με ἐπὶ τέλους!...τί μὲ τραβάτε ἀπὸ τὰ μανίκια; νὰ μὲ ξεσχίσετε;... Μωρὲ προκοπὴ ποῦ τὴν εὐρηκα ἐδῶ μέσα!... Τὸ τόπι θὰ παίξετε τώρα μαζί μου;... Τί θέλετε; τὰ γράμματά σας; τὸ γράμμα ὑποῦ μου ἔδωκεν ὁ κύριος ἀπ' ἐδῶ, νὰ δώσω εἰς τὴν κυρίαν ἀπ' ἐδῶ! καὶ τὸ γράμμα ὑποῦ μου ἔδωκεν ἡ κυρία ἀπ' ἐδῶ, νὰ τὸ δώσω εἰς τὸν κύριον ἀπ' ἐδῶ!... (δεικνύων διὰ τοῦ δακτύλου).

ΕΥΑΝΘΙΑ (κατ' ἴδιαν)

Μπά!... μὲ αὐτὸν τὸν ἴδιον μου εἶχε στείλει τὸ γράμμα!...

ΑΝΔΡΕΑΣ (κατ' ἴδιαν).

Ἄ!... μου εἶχε γράψει λοιπὸν καὶ ἡ Εὐάνθια!

ΣΥΜΕΩΝ

Μὰ τί ἐστοχασθήκατε στὸ Θεό σας; ἐπειδὴ τάχα ἐχρημάτισα δημοδιδάσκαλος καὶ εἰμαι ἄνθρωπος γραμμάτων, γι' αὐτὸ πρέπει νὰ μοιράζω τὰ γράμματα καὶ τὰ ραβασάκια τοῦ καθενός;...

ΑΝΔΡΕΑΣ

Μὰ τὰ γράμματα τί ἔγειναν;

ΕΥΑΝΘΙΑ

Ναί, τί τὰ ἔκαμες;

ΣΥΜΕΩΝ

Τι ἔγειναν; (βλέπων ἐργουμένην τὴν Μαριγῶ ἐκ δεξιῶν). Ῥωτήσατε τὴν ἀφεντιά της (δεικνύει αὐτὴν) ὑποῦ της τὰ ἔδοσα μαζί μὲ τὰ δύο ρημαδικὰ τάλληρα ὑποῦ μου ἔδωσατε!...

ΣΚΗΝΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ.

Μαριγῶ καὶ οἱ ὑπθέντες

ΜΑΡΙΓῶ (εἰσερχομένη).

Τὰ γράμματά σας μου τὰ ἔδοσε ἐμὲ πραγματικῶς... (ἐξάγονσα αὐτὰ ἀπὸ τὰ θυλάκια τῆς ποδιάς της). Ὅρίστε!... τὰ θέλετε; ἢ ἀγκαπάζτε νὰ τὰ σχίσω;

ΕΥΑΝΘΙΑ (σχεδὸν σιγασμένως)

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ναί, ναί!...σχίστε!...

ΣΥΜΕΩΝ

Θὰ σχίσης καὶ τὰ δύο τάλληρα, μωρὴ θεοσκατομένη;...

ΜΑΡΙΓῶ (γελῶσα)

Ὅχι αὐτὰ τὰ ἐφύλαξα, διότι εἶνε δικὰ σου.

ΣΥΜΕΩΝ (μετ' ἀξιοπερείας)

Κράτησε τα ἐσὺ, κορίτσι μου, διὰ τὴν ποικιά σου δὲν μου χρειάζονται τέτοια μπαξίσια!

ΑΝΔΡΕΑΣ

Λοιπὸν, Εὐάνθια, τί ἀποσκαίσεις τώρα περὶ τῶν γάμων μας;

ΕΥΑΝΘΙΑ

Νὰ γείνουν ὄχι τὸ φθινόπωρον, ἀλλὰ τὴν προσεχῆ Κυριακὴν.

ΜΑΡΙΓῶ (κατ' ἴδιαν)

Δόξα σοι ὁ Θεός!...θὰ μοῦ φέξῃ κ' ἐμέ.

ΣΥΜΕΩΝ

Μπά!...πανδρεύεσθε τὸ λοιπὸν...Μ' αὐτὸ εἶνε τὸ καλλίτερον, βρὲ παιδιὰ μου, διὰ νὰ λείψετε καὶ ἀπὸ τὴν ἀλληλογραφία!...Σιδεροκέφαλοι, νὰ ζήσετε καὶ νὰ γεράσετε!...Κύτταξε, κυρὰ Μαριγῶ, μὴν ἄρῃσα στὴν κουζίνα τὸ σάλι μου καὶ φέρε μού το νὰ πάγω στὴ δουλειά μου.

ΑΝΔΡΕΑΣ

Ὅχι δὰ στάσου...ἐπειδὴ ἔλαχες καὶ σὺ σήμερα εἰς ὅσα συνέβησαν καὶ ἐπειδὴ φαίνεσαι καλὸς ἄνθρωπος, ἐπιθυμῶ νὰ σοῦ φανῶ χρήσιμος.

ΕΥΑΝΘΙΑ

Πραγματικῶς; τί ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν διὰ σέ;

ΣΥΜΕΩΝ

Τί νὰ κάμετε;...(περιγρηῆς) Νὰ μὲ πάρτετε δάσκαλον τῶν παιδιῶν σας!...

ΑΝΔΡΕΑΣ (γελῶν)

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ προθεσμία εἶνε κομμάτι μακροῦν, σοῦ ὑπόσχομαι ἐν τοσοῦτῳ νὰ σὲ διορίσω εἰς ἓν τῶν σχολείων τῆς πρωτεύουσας.

ΣΥΜΕΩΝ

Ἄν τὸ κάμετε αὐτὸ τὸ ψυχικόν, τότε θὰ παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ κίθῃ χρόνια ἀπὸ τὸν δήμαρχον Παρακκμπυλιῶν καὶ νὰ δίνῃ ἡμέραις τῆς εἰγενίας σας! Ἐνα μόνον σας συμβουλεύω, νὰ μὴ γράφετε πλέον γράμματα, καὶ ἂν τυχὸν γράψετε, νὰ μὴ τὰ δώσετε σ' ἐμέ. Νὰ ἔχετε πάντοτε ὑπ' ὄψιν σας, ὅτι ἐγὼ παραδίδω γράμματα..... ἀλλὰ δὲν παραλαμβάνω. (Πίπτει ἡ αὐλαία)

Φῶς καὶ ζῶη

Βοτανικαὶ ὀμιλίαι

Δ'.

Ἡ παντοδυναμία τῶν κυττάρων.—Ἡ βροίχα καὶ τὸ γάλα. — Ὅλα διὰ τοῦ ἡλίου.

— Φῶς καὶ ζῶη.

Οἷας δὴποτε δυνάμεις ὁ ἥλιος διὰ τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ ἐμρυσά εἰς τὰ κύτταρα τῶν φυτῶν, αὐταὶ δὲν ἐξαφανίζονται εἰς τὰς ὑπὸ τούτων παραγομένης μορφάς, ἀλλ' ἐμμένουσιν εἰς αὐτάς καὶ δύνανται κατόπιν, ἂν καὶ πολλάκις ἐν ἄλλῃ μορφῇ, πάλιν νὰ ἐλευθερωθῶσιν. Ὁ ἄνθρωπος διαρπάζει πρὸς ἴδιον αὐτοῦ ὄφελος τὸν κηρὸν καὶ τὸ μέλι, τὸ ὅποιον αἱ μέλισσαι παρεσκευάσαν καὶ περιουρήσαν διὰ τὴν νεοτιανῶν αὐτῶν, τὸ αὐτὸ πράττει καὶ μὲ τὰ κύτταρα τῶν φυτῶν. Μὲ ἕκαστον βλωμὸν ἄρτου τρώγομεν ἄμυλον καὶ λεύκωμα, τὸ ὅποιον τὰ κύτταρα τοῦ σίτου κατὰ τὸ θέρος ἐναπεταμύενσαν διὰ τὴν τροφήν τῆς νέας βλάστης. Πρὸ πολλοῦ ὁ Λίβιγ κατέδειξεν ὅτι οἱ κόκκοι τῆς βροίχης ἔχουσι τὴν αὐτὴν χημικὴν σύνθεσιν, ἣν ἔχει καὶ τὸ γυναικεῖον γάλα. Οὐδὲν ἐπομένως θαῦμα, ἐὰν τὰ συστατικὰ αὐτῶν μέρη τόσον εὐκόλως μεταβάλλονται εἰς μῆζα, νεῦρα,